

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1	Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	7
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	8
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	10
1.2	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	12
1.2.1	Hiilineutraaliuden edistäminen.....	12
1.2.2	Kiertotalouden ratkaisut.....	14
1.2.3	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	16
1.2.4	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	16
1.2.5	Kestävä kaupunkikehitys.....	18
1.3	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	20
2	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	20
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	20
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	25
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	26
5	Voimassaolo ja seuranta.....	27
5.1	Liite.....	27
6	Allekirjoitukset.....	28

Toiminta-ajatus

ELY-keskus on elinkeinojen, työmarkkinoiden ja maaseudun muuttuviin tarpeisiin vastaava valtion kehittämis- ja palvelukeskus. ELY-keskus edistää luonnon ja ympäristön suojelua sekä luonnonvarojen ja alueiden kestävästä käytöstä. ELY-keskus tarjoaa toimivan liikennejärjestelmän ja turvallisen tieverkon kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin ja vastaa tienpidosta ja julkisen liikenteen järjestämisestä toimialueellaan.

ELY-keskus toimeenpanee ja kehittää toimialueellaan ohjaavien ministeriöiden, Väyläviraston, Ruokaviraston ja Maahanmuuttoviraston strategioita osana toimintaketjua yhteistyössä kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämissäätöjen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltävien tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävästä kasvusta ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Strategiset linjaukset on valikoitu Uudenmaan ELY-keskuksen omassa strategiatyössä. Strategia vuosille 2020 - 2023 valmistui tammikuussa 2020. Työssä on tunnistettu oman toimialueen ja omien asiakkaiden kannalta oleellisia ilmiöitä, niihin liittyviä tavoitteita, ja edelleen Uudenmaan ELY-keskuksen keinoja ja toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ilmiö: Ilmastonmuutos

Tavoitteet: kasvihuonekaasujen päästöjen vähentäminen, hiilivarastojen ja -nielujen ylläpito ja lisääminen, varautuminen ja sopeutuminen ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, syntyvien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntäminen alueella

Uudenmaan ELY-keskuksen keinot: Kestävän liikkumisen infra ja joukkoliikennepalvelut, Ilmastotavoitteita edistävien toimien rahoittaminen, Ilmastovaikutusten arviointi ja huomiointi, Ilmastokestävän maankäytön edistäminen, Ilmastotietoisuuden lisääminen

Ilmiö: Väestön keskittyminen

Tavoitteet: laadukas elinympäristö, hyvä ja elinvoimainen maaseutu, hyvä ja toimiva kaupunkiseutu

Uudenmaan ELY-keskuksen keinot: Saavutettavuuden turvaaminen, Alueiden käytön suunnittelun edistäminen, Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön hyvän tilan edistäminen, Maaseutuohjelma ja -rahoitus

Ilmiö: Työn murros

Tavoitteet: Työvoiman riittävyys ja saatavuus: lisää osaajia työmarkkinoille, työnhakijoiden osaamisen kehittäminen ja työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäisy, yritysten hyvät toimintamahdollisuudet

Uudenmaan ELY-keskuksen keinot: Työnhakijoiden osaamisen kehittäminen, Yritystyönantajien palvelu, Ulkomaisten osaajien hyödyntäminen, ELYn, TE-toimiston ja kumppanien tavoitteiden yhteensovittaminen ja yhteiset onnistumiset työllisyyden kuntakokeiluissa, Tavarakuljetusten toimivuuden mahdollistavat ratkaisut

*Läpileikkaavana Uudenmaan ELY-keskuksen toimintatapana:
Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus*

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY -strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY -strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY -keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Uudellamaalla kehitetään TE-toimiston työllistämiseen ja työnvälitykseen liittyviä palvelu- ja ohjausprosesseja sekä ostopalveluita, joilla voidaan etsiä työnantajilta työllisyyden mahdollisuuksia.

Markkinoidaan ja suunnataan palkkatukea voimakkaammin yrityksiin, ja myönnetään palkkatukea erityisesti pitkään työttömänä olleille. Lisätään ja kehitetään ostopalveluiden tulosperusteisuutta: maksetaan palkkiot työllistamisestä, osaamisen kehittämisestä sekä työttömyysjaksojen lyhentämisestä.

10.12.2020

Suunnataan TE-palveluita työttömyysjakson aloittaneille ja tarjotaan työllistymiseen tähtäviä ratkaisuja työttömyysvirran katkaisemiseksi heti alkuunsa. Suunnataan TE-palveluita pisimpään työttömänä olleille ja tarjotaan ratkaisuja työttömyysjaksojen lyhentämiseksi.

Tuetaan kuntakokeilujen onnistumista.

Maaseuturahoituksella tuetaan rahoitusmuodon kohderyhmään kuuluvien yritysten kasvua ja kehitystä ja siten parannetaan työllistämisen edellytyksiä.

Vahvistetaan pienten yritysten rekrytointi- ja työnantajaosaamista.

Työllisyyspolitiikan tavoitteiden saavuttaminen on haasteellista erittäin suuren palvelurakenteen perusteellisen muutoksen vuotena 2021 (5 kuntakokeilua ja 6 TE-toimijaa alueella, jolla yli kolmannes valtakunnan työpolitiikasta). Covid-epidemian seurausten hoitaminen tuo tähän lisähaasteen.

ELYn arvion mukaan suuret lomautukset / irtisanomiset ja rakennemurrostilanteiden hoitamiset tulevat voimakkaasti näkymään vuoden 2021 työpolitiikan tehtävien hoidossa.

Rakennemurrostilanteisiin reagoidaan yhteistyössä TE-toimiston ja muiden työmarkkina-toimijoiden kanssa. Nuorten työttömyyden hoitamiseksi hankitaan erityisesti nuorille suunnattuja koulutus- ja valmennuspalveluita. Myös lomautettujen ja palveluissa olevien tarpeet huomioidaan. Palveluiden onnistumiseksi asiakasohjauksen onnistuminen on ensiarvoisen tärkeää, ja tätä kehitetään yhteistyössä TE-toimiston ja kuntien kanssa, resurssien sallimissa rajoissa.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	54	50	48	54
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	44	39	36	45
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	1	1	1	1

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Uudenmaan ELY-keskus pyrkii edistämään alueellaan tki-tavoitteen edistämiseen liittyviä hankkeita neuvomalla ja ohjaamalla tavoitetta tukevien rahoitus- ja kehittämisspalvelujen piiriin.

Lisäksi kehitetään maakunnallisia ja alueellisia verkostoja tki-palveluista tiedottamiseksi ja yritysten aktivoimiseksi. Edistetään yritysten tarpeiden ja palveluiden kohdentumista hyödyntämällä Kasvu-CRM:n ominaisuuksia.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

Uudellamaalla yrityksiä aktivoidaan toimintansa kehittämiseen yhteistyössä TF-verkoston toimijoiden kanssa erilaisissa yrittäjille suunnatuissa tilaisuuksissa ja muun yhteydenpidon yhteydessä. Kasvu-CRM, yritysten kehittämiskartoitus (TE-toimisto) ja yritysten kehittämisspalvelut ovat tärkeässä roolissa aktivoinnin kohdentamisessa ja ensimmäisinä konkreettisina aktivoinnin askeleina.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Eri palveluilla kasvuun ja kehittämiseen aktivoitujen yritysten määrä (kpl)	100	100	100	100

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Uudenmaan ELY-keskus koordinoi Team Finland -toimintaa Uudellamaalla TF-strategian mukaisesti ja organisoii sen soveltaen alueellisia erityispiirteitä (Team Finland -strategian tavoite 15.).

10.12.2020

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Uudellamaalla Team Finland -kumppaniverkoston roolien täsmentäminen. Aktiivisuus Team Finland -verkoston hyödyntämisessä yhteisten aktiviteettien viestinnässä, vuosisuunnitelma-työskentelyn tiivistäminen, asiakasohjauksen kehittäminen Kasvu-CRM:n käyttöä aktivoimalla. Hyödynnetään koronatukia saaneet yritykset Team Finland -asiakashankinnassa.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Uudellamaalla ei ole käytettävissä yritysten kehittämisavustusta rahoitusinstrumenttina tukemassa liiketoiminnan uudistumista ja kansainvälistymistä. Alla olevat luvut perustuvat oletukseen, että kansallista rahaa kehittämisavustukseen olisi tulossopimuskaudella käytettävissä.

2020 keväällä alkanut koronapandemia muutti Uudenmaan yrityskentän tilannekuvaa rajusti. Uudenmaan ELY-keskus osallistui alueen koronatukihakemusten käsittelyyn mitavalla resurssilla. Pandemian ensimmäisinä kuukausina painopiste yritysrahoituksessa oli elinkelpoisten yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen ja jatkuvuuden turvaaminen tilanneanalyysin ja kehittämistoimenpiteiden kautta. Ensivaiheen jälkeen kasva-neesta asiakaskunnasta pyritään löytämään kehittämisorientoituneet ja kasvuun tähtäävät yritykset jatkotoimenpiteiden piiriin.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	10	10	10	10
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)	5	5	5	5
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)	15	15	15	15

Tavoite: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

Mittari: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).

Luovien alojen yrityksiä aktivoidaan kasvuohjelmiin, palveluihin ja rahoitukseen Uudella maalla. Tärkeänä konkreettisena välineenä asiakkaita ohjataan varsinkin yritysten kehittämispalveluihin, joiden tuella yritykset voivat analysoida kehittämistarpeitaan ja laatia toteuttamiskelpoisia ja realistisia kehittämissuunnitelmia kasvun ja kehityksen perustaksi. Yhteistyö OKM:n ja Visit Finlandin kanssa tuo alueellista saavutettavuutta.

Matkailun edistäminen ja kulttuuriarvojen vaaliminen ovat Uudenmaan ELY-keskuksen tavoitteiden mukaista. Kulttuuriympäristöjen merkityksen tunnistamista ja vahvistamista, ja niiden hyödyntämistä matkailussa sekä asukkaiden hyvinvoinnissa edistetään maaseuturahoituksella ja yritysten kehittämispalveluilla.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.

Uudenmaan ELY-keskuksen toimenpiteissä tähdätään kestäväan ja kilpailukykyiseen elinkeinotoimintaan. Suomen vahvuus on vastuullinen, turvallinen ja ympäristön kannalta kestävä toiminta niin alkutuotannossa, elintarviketuotannossa kuin matkailussakin. Tätä pyritään vahvistamaan ja hyödyntämään entistä paremmin alan yritysten kilpailuetuna.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: *Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.*

Keskeisten asiakkuuksien (kansalaiset ja elinkeinoelämä) hallinta on otettu huomioon ja resursoitu Uudenmaan ELY-keskuksen organisaatiossa. Säännöllistä vuoropuhelua asiakastarpeista käydään mm. kuntien, maakunnan liittojen, HSL:n, kauppakamarien, yritysten ja järjestöjen edustajien kanssa ja vallitsevaa tilannetta arvioidaan vuosittaisten tyytyväisyysmittausten avulla. Vuoden 2020 aikana esimerkiksi alemman tieverkon päälysteet Y2- ja Y3-luokissa voidaan huomioida aiempia vuosia paremmin.

Isompien parantamishankkeiden vaikuttavuutta arvioidaan monipuolisesti ja mm. ilmastovaikutuksia pidetään avoimesti esillä muiden vaikutusten ohella. Pienempien ja keskisuurten hankkeiden vaikutusten arviointia kehitetään ja hanketarpeita pidetään ajan tasalla hankekoreissa, joista suunnitteluun ja toteutukseen valitaan kohteita rahoituksen sallimissa puitteissa. Lisäksi edistetään erikseen pienempiä erityisesti liikenneturvallisuutta ja kestävästä liikkumisesta parantavia kohteita. Etenkin pienten ja keskisuurten hankkeiden suunnitelmavalmiutta parannetaan tukemaan valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa määriteltäviä rahoituksen painopisteitä. Kestävä liikkuminen on tärkeä teema myös kaavoitukseen liittyvässä yhteistyössä.

Saavutettavuuden edistämisessä painotetaan työ-, koulu- ja opiskelumatkojen sujuvuutta ja ennakoitavuutta, turvallisuutta sekä hiilineutraaliutta tukevan liikennejärjestelmän kehittämistä. Kaupunkiseuduilla painotetaan etenkin kestävien kulkumuotojen käyttöä edistäviä toimenpiteitä ja hankkeita yhteistyössä kuntien kanssa. Pääkaupunkiseudun ja taajamien ulkopuolella pyritään edistämään joukkoliikenteen käyttöä edistävien kokeilujen sekä innovatiivisten, kestävien liikkumismuotojen syntymistä. Kehyskuntien liikkumispalvelujen kytkentä pääkaupunkiseudun raideliikenteeseen ja runkolinjoihin on tärkeä ja sitä pyritään edistämään rahoituksen ja yhteistyön keinoin.

Vuonna 2020 tehdään Uudenmaan ELY-keskuksen toimivalta-alueen joukkoliikenteen palvelutasomäärittely ajalle 2021–2024. Työ tehdään tiiviissä yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Tavoitteina on kytkeä joukkoliikenteen palvelutaso aikaisempaa enemmän muuhun liikennejärjestelmäsuunnitteluun, laajentaa tarkastelua perinteisestä bussiliikenteestä myös uudenlaisten liikkumispalveluiden suuntaan sekä huomioida raideliikenteen vaikutukset alueen muuhun joukkoliikenteeseen entistä paremmin. Joukkoliikenteen rahoitusta suunnataan turvaamaan päivittäiset työ- ja opiskelumatkat suuremman kysynnän alueilla sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamista ja joukkoliikennejärjestelmän kehittämistä tukeviin kokeiluihin ja kehittämishankkeisiin.

Keväällä 2020 alkanut koronatilanne on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteen kysyntään; matkustajamäärä väheni pahimmillaan yli 70% normaalitasosta ja syksyllä 2020 ollaan matkustajamäärien osalta karkeasti lähes puolet alemmalla tasolla normaalitilanteeseen verrattuna. Tämän seurauksena on jouduttu poikkeusjärjestelyihin turvataksemme välttämättömät bussivuorot, ja joukkoliikenteen palvelutason ylläpito tulevaisuudessa on suuri kysymysmerkki.

10.12.2020

Liikenneturvallisuuden parantaminen on keskeinen Uudenmaan ELYn toimintaa ohjaava tavoite. Tieliikenteen turvallisuutta parannetaan lukuisin liikenneturvallisuuksiin lähtien kunnossapidosta ja nopeusrajoituksista, aina suuriin hankkeisiin asti. Ajoneuvoliikenteen turvallisuutta, häiriötilanteiden vähentämistä ja sujuvuutta edistetään parantamalla suistumisturvallisuutta, rakentamalla uusia riista-aitoja sekä myötävaikuttamalla aktiivisesti telematiikan ja automaattisen nopeusvalvonnan lisäämiseen. Jalankulun, pyöräilyn ja mopoilun turvallisuutta sekä joukkoliikenteen pysäkkiyhteyksiä parannetaan rakentamalla turvallisempia kulkureittejä, rauhoittamalla ajoneuvoliikennettä sekä kokeilemalla aktiivisesti uusia innovatiivisia ratkaisuja. Liikenneturvallisuutta parannetaan myös kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävän jatkuvan liikenneturvallisuuksiin puitteissa. Liikenneturvallisuus on keskeinen varmistettava asia myös kaavaohjauksessa.

Maantieverkon kehittämisessä painotetaan etenkin kaupunkiseudulla joukkoliikenteen sekä tavaraliikenteen olosuhteita. Kestävä liikennejärjestelmää tuetaan myös kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuuria ja ylläpitoa kehittämällä. Kaupunkiseutujen ja taajamien ulkopuolella päätieverkon hyvän palvelutason lisäksi huolehditaan etenkin elinkeinotoiminnan kannalta tärkeän alemman tieverkon kunnosta.

Tieverkon korjausvelan vähentämisessä priorisoidaan elinkeinoelämälle keskeisiä kulkureittejä. Tavaraliikenne tieverkolla mahdollistetaan nykyistä paremmin poistamalla mm. kantavuus- ja korkeusrajoitteita. Myös HCT-yhdistelmien reittitiedot ja tarpeet tieverkolla huomioidaan. Raskaan liikenteen palvelualueiden toteuttamista pyritään jatkossakin edistämään sekä kaavoituksen että tienpidon toimenpiteillä, painopisteenä Helsingin seutu.

Uudenmaan ELY-keskus osallistuu aktiivisesti alueelliseen liikennejärjestelmätyöhön Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen alueilla. Ylimaakunnallisessa liikennejärjestelmäyhteistyössä tuomme esille etenkin pitkämatkaisen liikenteen tarpeita. Painotamme liikennejärjestelmäsuunnittelussa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita sekä toimenpiteiden vaikutusten arviointia. Joukkoliikenteen palvelutasotyö pyritään kytkemään aikaisempaa enemmän liikennejärjestelmäsuunnitelmiin. Joukkoliikenteen palvelutasotyöt toteutetaan samaan aikaan liikennejärjestelmäsuunnitelmien kanssa Itä- ja Länsi-Uusimaalla sekä Kanta-Hämeessä.

Helsingin seudulla edistetään vuoden 2020 syksyllä solmitun MAL-sopimuksen (2020-2031) toimenpiteiden toteutusta ja edistetään sopimuksen mukaisia suunnitteluhankkeita. Erityisesti raskaan liikenteen palvelualueiden, pienten kustannustehokkaiden hankkeiden sekä pikaraitiotieverkon suunnittelussa ja toteutuksessa on ELYn ja kuntien yhteistyö tärkeää. ELY osallistuu aktiivisesti myös MAL 2023 -suunnitelman valmisteluun eri yhteistyöryhmissä ja huolehtii, että suunnittelussa otetaan huomioon myös valtakunnallisen liikennejärjestelmän tarpeet ja Liikenne12-suunnitelman tulevat linjaukset. ELY toimii aloitteellisesti omaan toimivaltaan kuuluvien selvitysten ja suunnitelmien käynnistämiseksi osana MAL-suunnittelua. MAL-yhteistyötä tiivistetään myös muun valtion liikennehallinnon suuntaan.

Uudenmaan ELY-keskus osallistuu Lahden seudun MAL-sopimuksen valmistelutyöhön yhteistyössä muun valtion liikennehallinnon kanssa. MAL-sopimuksen solmimisen jälkeen toteutetaan sopimuksen mukaisia liikenteeseen liittyviä toimenpiteitä.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	576	548	522	522
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	3,0	3,0	3,0	3,0
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,7	2,7	2,7	2,7

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus lisää yhteistyötä koulutussuunnittelussa alueen yritysten ja työmarkkinajärjestöjen kanssa. Osaamista kehitetään monipuolisesti tiiviissä verkostossa asiakkaiden / työnhakijoiden, työnantajien, koulutuspalvelujen tuottajien sekä muiden keskeisten sidosryhmien kesken. Pyritään varmistamaan koulutuksen laatu ja vaikuttavuus työelämäyhteyksiä lisäämällä. Lisätään yhteishankintakoulutusta.

Tehdään yhteistyötä myös alueen korkeakoulujen kanssa. Lisätään osaamista monipuolisesti myös täydennyskoulutustarpeeseen. Räätyä löidään tarpeeseen vastaavia koulutusohjelmia, jotka mahdollisimman hyvin huomioivat opiskelijoiden aiemmin hankitun osaamisen. Pyritään sitouttamaan työnantajat jatkossa tukemaan oppimista työpaikalla.

Vaikutetaan siihen, että omaehtoisen koulutuksen opiskelupaikkoja olisi Uudenmaan alueella suhteessa nykyistä enemmän ja että tutkintotavoitteisen työvoimakoulutuksen volyyymi säilyisi vähintään ennallaan. Tätä tavoitetta edesauttaa se, että OKM on osin korjannut ammattikorkeakoulujen perusrahoituksessa tapahtunutta virhettä erillisrahoituksella.

10.12.2020

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Elinikäisen ohjauksen yhteistyöryhmän ELO-toiminnan erityisenä painopisteenä on monialaisen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelun (Ohjaamo-toiminta) edistäminen ja tiedon jakaminen verkostolle Ohjaamojen palveluvalikoimasta. Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoima ELO-yhteistyöryhmä seuraa alueellisten Ohjaamojen toimintaa tiiviisti. Lisäksi pyritään verkostoyhteistyöllä parantamaan työnantajien ohjausosaamista ja -tietoisuutta, tavoitteena parantaa ohjaustyön saatavuutta työpaikoilla sekä seurata työelämässä tapahtuvan ohjauksen kehitystä ja tilaa.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Uudellamaalla on toimiva kansainvälisen rekrytoinnin malli, missä eri toimijoiden roolit on määritetty.

Mahdollisimman moni maahanmuuttaja ohjataan hänelle parhaiten sopivaan koulutukseen ja eri kohderyhmille tarkoitettua kotoutumiskoulutusta on riittävästi tarjolla.

Mahdollisimman moni maahanmuuttaja voi Suomeen muuttaessaan osallistua omakieliseen orientaatiojaksoon, joka lisää hänen osallisuuttaan ja tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta.

Huolehditaan siitä, että nykyinen nopea työperusteisten oleskelulupien käsittelyaika ei pitene.

Yrityksille tarjotaan monimuotoisuuskoulutusta, joka edistää yritysten kansainvälistymistä ja helpottaa muista maista tuodun osaamisen tunnistamista.

Talent Boost -kärkihankkeen tavoitteena on nostaa Suomen houkuttelevuus ja pitovoima osaaajille ja heidän perheilleen uudelle tasolle. Painopisteenä yritysten kasvun ja kansainvälistymisen sekä TKI-toiminnan kärki- ja kasvualojen kannalta olennaiset osaajat samoin kuin työvoimakapeikkoalat. Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto osallistuvat aktiivisesti Talent Boost -toimintaan.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus työskentelee aktiivisesti muiden toimijoiden kanssa kansainvälisen rekrytointimallin rakentamiseksi. Uudenmaan TE-toimistossa 1.9.2020 aloittanut kansainvälisen työnvälityksen yksikkö koordinoi TE-toimistojen osalta valtakunnallisen kansainvälisen rekrytointimallin kehittämistä. Uudenmaan TE-toimisto ja ELY-keskus tekevät tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, jotta alueellinen työ voidaan yhteensovittaa mm. työllisyyden kuntakokeilujen ja alueellisen Talent Hub -toiminnan kanssa. Pohjois-Savon ELY-keskuksen työ kansainvälisen rekrytoinnin mallin kehittämiseksi on kesken ja Uudenmaan ELY-keskuksen tavoitteena on yhteistyön avulla selvittää yhteisiä tavoitteita ja eri toimijoiden välistä tehtävänjakoa.

Uudenmaan ELY-keskus hankkii orientaatiojaksoja, kotoutumiskoulutusta sekä ammatillista koulutusta erilaisille kohderyhmille määrärahojen antamien mahdollisuuksien mukaisesti.

Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto ovat mukana valtakunnallisessa työlupaprosessien kehittämistyössä ulkomaalaislainsäädännön uudistamiseen liittyen. Uudistuksiin kohdistuu suuria odotuksia. Maahanmuuttoasiain toimikunta päivittää alueelliset työlupalinjaukset säännöllisesti.

Uudenmaan TE-toimisto ja ELY-keskus tekevät yhteistyötä yrityksille suunnattujen koulutusten toteuttamisessa ja mm. työpaikkasuomi/ruotsi koulutusten markkinoimisessa.

ELY-keskus tiedottaa ja viestii Team Finland -verkostossa sekä edistää yritysten ja kv-osaajien kohtaamista yrityskontakteissa.

ELY-keskus vahvistaa yhteistyötä korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa, jotta ulkomaalaiset opiskelijat saavat tarvittavan työelämäkontaktin jo opiskeluaikana.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Lisätään vähähiilisyyttä tavoittelevaa ilmastovaikutusten (päästövähennykset, hiilinielut ja sopeutuminen) arviointia ja huomioon ottamista kaavoituksen edistämistehtävissä, YVA- ja SOVA-tehtävissä, valvonnassa ja muissa Uudenmaan ELY-keskuksen tehtävissä. Lisätään hiilivarastojen ja -nielujen määrää luonnonsuojelualueita perustamalla, ja samalla parannetaan ympäristön edellytyksiä sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Uudenmaan ELY-keskuksen roolia ilmastoasioissa kehitetään mm. ELY-keskuksen vastuualueiden välisessä Ilmastotiimissä ja ELY-keskuksen ilmasto-osaamista lisätään. Edistetään Uudenmaan ilmastotavoitteiden saavuttamista yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, esimerkiksi valmistelemalla Hiilineutraali Uusimaa 2035-tiekarttaa. Lisätään tiedon välitystä kunnille ja muille toimijoille. Edistetään ilmastotietoisuuden lisäämistä Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhteistyössä eli Välke-ryhmissä. Edistetään uusiutuvien energiantuotantomuotojen käyttöönottoa.

Edistetään ennakkollisella yhteistyöllä ja sujuvilla ympäristöviranomaisen prosesseilla vähähiilistä taloutta vahvistavia investointihankkeita. Annetaan ympäristöllistä asiantuntijapua TKI-hankkeiden edistämiseksi. Tuetaan yhteistyössä Uudenmaan liiton ja kuntien kanssa energiamurrosta sekä Uudenmaan selviytymissuunnitelmaan sisältyviä vähähiilisyystavoitteita.

Liikenteen ilmastoasioissa lisätään yhteistyötä ELY-keskusten liikennevastuualueiden välillä. Vuoden 2021 aikana toteutetaan mm. selvitys nopeusrajoitusten vaikutuksista

10.12.2020

paitsi CO₂ -päästöihin, myös meluun, turvallisuuteen, sujuvuuteen ja matka-aikoihin Uudenmaan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen MAL-alueilla.

Liikenteen osuus Suomen kasvihuonekaasupäästöistä on viidennes, tästä maantieliikenteen osuus on 90%. Uudenmaan ELYn tehtävänä on tukea kestävästä liikkumisesta mahdollistavaa eheää yhdyskuntarakennetta ja tehdä tavoitetta tukevia priorisointeja omissa toiminnassaan tienpidon ja joukkoliikenteen viranomaisena.

Joukkoliikenteen hankinnat tehdään tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa. Lainsäädäntö edellyttää, että kuntarajat merkittävästi ylittävän liikenteen kilpailuttaa toimivaltainen viranomainen. Kustannustehokkuuden ja toiminnallisuuden parantamiseksi ELY-keskuksen kilpailutuksiin sisällytetään jonkin verran myös kuntien sisäisiä yhteyksiä, joiden rahoituksesta vastaavat pääosin kunnat. Hankintoja tehdään yhdessä myös muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Kustannustehokkaan ja asiakaslähtöisen kokonaisuuden saavuttamiseksi alueellista yhteissuunnittelua pyritään edistämään ELY-vetoisesti entistä enemmän. Vuoden 2020 aikana toteutetaan neljän kunnan (Karkkila, Vihti, Lohja, Inkoo) aluetta koskeva Länsi-Uudenmaan järjestämistapaselvitys, jossa selvitetään voimakkaammin ELY-vetoisen joukkoliikenteen järjestämistapoja. Selvityksen pohjalta tehtäviä mahdollisia jatkotoimia käsitellään vuoden 2021 aikana.

Parannamme ilmastovaikutusten huomioon ottamista hankearvioinneissa, liikennejärjestelmäsunnittelussa ja hankkeiden ohjelmoinnissa.

Tavaraliikenteen päästöjen vähentämiseksi edistetään tavaraliikenteen kuljetusten sujuvuutta sekä ylimääräisen ajon välttämistä ja pyritään mahdollistamaan suuret kuljetusyksiköt huomioimalla esimerkiksi saatavilla olevat HCT-reittitiedot. Myös raskaan liikenteen taukopaikkojen toteuttaminen optimaalisiin kohtiin tieverkkoa vähentää turhaa ajoa ja sitä kautta päästöjä. Taukopaikkaongelmaan pyritään vastaamaan MAL-sopimuksessa toteutukseen kohdennetun rahoituksen avulla.

Päästöjen vähentämiseksi ja hiilineutraalin liikenteen tavoitteen näkökulmasta on erityisen tärkeää myös pyrkiä tehostamaan tavaraliikenteen kuljetuksia. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Uudenmaan ELY-keskus pyrkii edistämään raskaalle liikenteelle suunnattujen palvelujen saatavuutta niiden optimaalisella alueella, jotta kuljetusten reittioptimointi olisi mahdollisimman tehokasta ja ympäristöpäästöjä sitä kautta vähentävää.

Liikenneinfran rakennushankkeissa pyritään suunnittelussa ja toteutuksessa suosimaan kiertotaloutta mm. luonnonmateriaalien säästämiseksi ja löytämään uusiokäyttökohteita esim. betonimurskeelle. Parhaimmillaan voidaan materiaalivalinnoilla sitoa hiilidioksidia ja myös sitä kautta vähentää rakentamishankkeiden hiilijalanjälkeä.

Tienpidossa varaudutaan sään ääri-ilmiöihin, niin että yhteiskunnan perustoiminnot saadaan turvattua myös äkillisissä tilanteissa. Ilmastonmuutos edellyttää myös aiempaa suunnitelmallisempaa sään ääri-ilmiöihin varautumista koko liikennejärjestelmän tasolla.

Energiaa vaativat prosessit esim. päälylystystöissä ovat jatkuvan tutkimuksen kohteena. Esimerkiksi lämpötilaa hallitusti laskemalla päälylystemassan käsittelyssä voidaan säästää merkittävästi polttoöljyn kulutuksessa.

10.12.2020

Hankkeiden priorisoinnissa ilmastovaikutusten mukaanotto tekee tulevina vuosina tuloaan, mutta vaatii vielä tutkimista ja yhteisten menetelmien kehittämistä eri hanketyyppien kesken.

Liikenteen ympäristöasiat, etenkin tieliikenteen merkittävät päästövähennysvelvoitteet, vaativat laajempaa ja uudenlaista osaamista sekä henkilöresursseja. Tukea ilmastotyön käytännön toteuttamiseen tarvitaan Väyläviraston ja muun valtion liikennehallinnon suunnalta.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Uudellamaalla maaseuturahoituksen hankevalinnassa pyritään huomioimaan hiilineutraalius, materiaalitehokkuus ja suljettuihin kiertoihin perustuvat tuotantoprosessit.

Lisätään ilmastovaikutusten arvioinnin esiin nostamista lausunnoissa ja päätöksissä ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen tehtävissä.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Uudenmaan ELY-keskus järjestää ja osallistuu kiertotaloushankkeiden ennako- ja viiranomaisneuvotteluihin tavoitteena sujuvoittaa hankkeisiin liittyviä ympäristövaikutusten arviointi- ja ympäristölupamenettelyjä yhteistyössä valvonnan kanssa. Ympäristölupien valvonnassa ohjaus ja neuvonta on priorisoitu yhdeksi päätehtäväksi.

Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023, Kierrätyksestä kiertotalouteen, on asettanut tavoitteet jätteen synnyn ehkäisylle. ELY-keskus seuraa ja edistää vastuulleen kuuluvien toimenpiteiden toteutumista.

Uudenmaan ELY-keskus osallistuu maatalouden kiertotaloutta edistävien hankkeiden ohjausryhmiin ja edistää maatalouden ravinnekiertoa edistävien hankkeiden tulosten jalkauttamista Uudellamaalla. Kotieläintilojen valvonnassa ja koulutuksissa edistetään lanan ja kierrätysravinteiden hyödyntämistä.

Uudellamaalla maaseuturahoituksen hankevalinnassa pyritään huomioimaan kiertotalouden toimialaa kehittävät ja uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin tähtäävät innovatiiviset kehittämishankkeet.

Kiertotalouden tavoitteena on vähentää uusien luonnonvarojen käyttöä ja yrittää sen sijaan hyödyntää nykyiset materiaalit mahdollisimman tehokkaasti. Yhtenä keinona säästää uusiutumattomia luonnonvaroja on ottaa käyttöön vaihtoehtoisia materiaaleja tuotannossa. Yksi materiaalien uusiokäyttömuoto Uudenmaan ELY-keskuksen alueella on vanhoista kattohuovista tehty asfalttipinnoitteen sideainetta korvaava tuote, jota NCC testaa asfalttiurakoissaan. Asfaltin uusiokäytön aste on erittäin korkea ELYn tienpäällystystoiminnassa ja toiminta on alalla jo vakiintunutta. Myös kierrätyspuolan käyttöä liikaudentorjunnassa kokeillaan Karkkilassa. Tavoitteena on, että uusiokäyttömateriaalien

10.12.2020

käyttöä testataan tulevaisuudessa laajemmin Uudenmaan ELY-keskuksen liikennehankkeissa.

Materiaalien uusiokäytön lisäksi kiertotalouden yksi keino on digitalisaation avulla uudistaa luonnonvarojen käytön tarvetta. Yksi tällainen keino on edesauttaa MaaS-konseptin (mobility as a service) kehittymistä liikennealalla. MaaS-konsepti pyrkii tarjoamaan vaihtoehtoja oman auton käytölle, mikä osaltaan voi vähentää yksityisautoilun tarvetta. Uudenmaan ELY-keskuksen tavoitteena on käynnistää liikennejärjestelmäselvityksiä MaaS-konseptin näkökulmasta ja pyrkiä tarjoamaan selvitysten perusteella tulevaisuuden liikkumisratkaisuja.

Uusiomateriaalien käytön pilotointia varten etsitään sopivia kohteita, joilla uusiomateriaalien käyttö voitaisiin hallitusti edistää infrarakentamisessa soveltuvin osin. Uusiomateriaalien käyttö huomioidaan hankinta-asiakirjoissa mahdollisuuksien mukaan.

Mittari: Yhdyskuntajätteen *kierrätyksen edistäminen (sanallinen)*.

Uudenmaan ELY-keskus edistää yhdyskuntajätteen kierrätystä valvontavastuullaan olevien, yhdyskuntajätettä vastaanottavien ja hyödyntävien laitosten valvonnassa mm. ohjeistuksen ja neuvonnan keinoin. Tämän lisäksi ELY-keskus edistää kierrätystä mm. nimittämällä alueellisen ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhtymän. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus kehittää viraston omaa toimintaa Etevästi ELYssä -ohjelman avulla, joka on viraston oma ympäristö- ja energiatehokkuusohjelma. Jätelain muutosesityksen myötä alueellisten jätesuunnitelmien voimassaolo ja päivitysvelvollisuus päättyy. Alueellisia suunnitelmia valmistelevat ELY-keskukset ja mahdolliset yhteistyöryhmät korvataan jätelakiesityksen 88 § mukaan jatkossa ELY-keskusten asettamilla alueellisilla yhteistyöryhmillä, jotka tukevat osaltaan Valtakunnallisen suunnitelman valmistelua ja tarkastusta sekä toimittavat ympäristöministeriölle tarpeelliset tiedot mm. alueen jätteenkäsittelykapasiteetista ja alueellisen jätetuollon järjestämisestä.

VALTSUn tarkempia toimia on esitetty alla:

1.9 Tehostetaan materiaalitehokkuuden huomioon ottamista ympäristöluvuissa.

1.11. Selvitetään orgaanisen jätteen kaatopaikkarajoituksen toimivuutta ja mahdollisia lisätoimia kierrätyskelpoisen jätteen ohjaamiseksi pois kaatopaikkasijoituksesta. ELY-keskus seuraa ja edistää valvonnassaan kaatopaikka-asetuksen orgaanisen aineksen pitoisuutta koskevan rajoituksen noudattamista.

10.5. Selvitetään alueellisten tavoitteiden asettamista kierrätyksen lisäämiseksi. ELSU alueella on valmisteltu yhteistä Materiaalitehokkuushanketta ja se käynnistyi alueen ELY-jen ja AVlen yhteistyönä vuoden 2019 lopulla.

15.2. Valvontaa tehostetaan (sähkö- ja elektroniikkalaitteiden käsittely) Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden käsittelyn valvontaa on tarkoitettu yhtenäistää ja tehostaa vuoden 2020 aikana ELSUn toimeenpanoon liittyvänä yhteistyöhankkeena. yhtenäistetään ja tehostetaan vuonna 2020 käynnistyneessä ELSUn toimeenpanoon liittyvässä yhteistyöhankkeessa.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaimutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Lisätään vähähiilisyttä tavoittelevaa ilmastovaikutusten (päästövähennykset, hiilinielut ja sopeutuminen) arviointia ja huomioon ottamista kaavoituksen edistämistehtävissä, YVA- ja SOVA-tehtävissä, valvonnassa ja muissa Uudenmaan ELY-keskuksen tehtävissä. Lisätään hiilivarastojen ja -nielujen määrää luonnonsuojelualueita perustamalla, ja samalla parannetaan ympäristön edellytyksiä sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua ja vesienhallintaa. Suunnitellaan ilmasto-kestävät vesienhoidon toimenpiteet ja edistetään niiden toteutumista mm. vesiensuojelun tehostamisohjelman avustuksilla. Varmistetaan, että maankäytössä, kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioidaan tulvariskit, hulevesien kestävä käsittely sekä vesihuollon riskien hallinta mm. antamalla suosituksia alimmista rakentamiskorkeuksista sekä huolehtimalla siitä, että kaavoituksessa annetaan riittävät määräykset hulevesien käsittelystä, viivytyksestä ja johtamisesta sekä vesihuollon järjestämisestä.

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee kestävien liikkumisen kulkumuotojen osuuden kasvattamista parantamalla kävelyn ja pyöräilyn, joukkoliikenteen infran ja mm. liityntäpysäköinnin infrastruktuuria. Joukkoliikennepalvelut suunnataan alueille, joissa käyttäjäpotentiaalia on eniten.

Kestävää kaupunkikehitystä edistetään yhteistyössä kuntien, maakuntaliittojen, HSL:n, joukkoliikenneviranomaisten ja muiden valtion liikenneviranomaisten kanssa.

Edistämme Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja sopimuksen täytäntöönpanoa ja osallistumme Lahden kaupunkiseudun MAL-yhteistyöhön.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seuranta toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Uudenmaan ELY-keskus toteuttaa METSO-ohjelmaa ja elinympäristöjen kunnostus- ja hoitohankkeita osana elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelmaa (Helmi-ohjelmaa) painottaen lintuvesien ja perinnebiotooppien kunnostuksia. Toteutetaan vieraslajien hallintasuunnitelmia.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	700	700	700	700

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Jatketaan Helmi-ohjelman rahoituksella kunnostushankkeita luontotyyppien ja lajisuojelun edistämiseksi Uudellamaalla. Koordinoidaan lintuvesien kunnostusta Uudenmaan, Kaakkois-Suomen ja Hämeen ELY-keskusten alueilla. Uudellamaalla toteutetaan 7-8 lintuvesikohteen kunnostus. Perinnebiotooppien inventointi valmistuu. Perinnebiotooppien kunnostusta ja hoitoa tehdään 10-15 kohteella. Metsäisten elinympäristöjen hoitoa tehdään n. 10 kohteella. Jatketaan luontotyyppi-inventointeja Natura-alueilla, joiden toteutuskeino on muu kuin luonnonsuojelulaki. Toteutetaan uhanalaisten lajien hoito- ja selvityshankkeita priorisointineuvottelujen pohjalta 15 kohteella. Tehdään yhteensä 5 erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan ja luontotyyppien rajauspäätöstä. Luontotyyppien ja uhanalaisten lajien suojelua edistetään kaavoituksen keinoin.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Edistämme vesienhoidon ja merenhoidon toimenpideohjelmien mukaisia toimenpiteitä Uudellamaalla yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Avustamme vesistöjen kunnostuksia ja kunnostusverkostojen syntyä käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Toteutamme tulvariskien hallintasuunnitelmia. Koordinoimme vesienhoidon suunnittelua Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella. Käsittelemme kuulemisessa tulleen palautteen ja viimeistelemme vesienhoitosuunnitelman valtioneuvoston käsittelyä varten. Käsittelemme Helsingin ja Espoon sekä Loviisan tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotusten kuulemisesta saadun palautteen ja viimeistelemme suunnitelmat maa- ja metsätalousministeriön hyväksyttäväksi. Suunnittelemme vesistöjen ja rannikon tulvariskien hallintaa ja edistämme toimenpiteiden toteuttamista tulvariskien vähentämiseksi, huomioiden myös vesihuollon riskien hallinnan muuttuvassa ilmastossa.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Maatalouden toimenpiteiden toimeenpanoa edistetään Uudellamaalla osallistumalla maatalouden vesiensuojelua koskeviin hankkeisiin, edistämällä uusia hankkeita sekä osallistumalla viljelijöille järjestettäviin koulutustilaisuuksiin. Metsätalouden koulutusta ja

10.12.2020

neuvontaa sekä tehostettua vesiensuojelusuunnittelua toteutetaan Huomio metsien vesienhoitoon -hankkeessa. Valvonnan keinoin edistetään kunnostusojituksen tehostettua vesiensuojelua. Muut metsätalouden vesienhoitotoimenpiteet (suojavyöhykkeet, vesiensuojelurakenteet) riippuvat metsätaloustoimenpiteiden määrästä. Haja-asutuksen toimenpiteet eivät ole edenneet aikataulussa muuttuneesta lainsäädännöstä ja kuntien resurssitilanteesta johtuen. Toimeenpanoa edistetään yhteistyössä kuntien kanssa. Piste-kuormituksen osalta vesienhoidon täydentävät toimenpiteet koskevat erityisesti poikkeus- ja häiriötilanteiden hallintaa ja niistä johtuvien vesistövaikutusten minimointia. Tätä kehitetään edelleen luvituksen ja valvonnan keinoin. Vesistökunnostuksen, rakentamisen ja säännöstelyn osalta toimeenpano on edistynyt lisääntyneiden määrärahojen ansiosta. Toimeenpanoa hidastaa erityisesti vesilain mukaisten lupien pysyvyys ja sitoutuneiden hanketoimijoiden puute. Pohjavesiä koskevien toimenpiteiden toteutusta edistetään mm. kuntakohtaisilla pohjavesien suojeluun ja suojeluohjelmiin liittyvillä kokouksilla. Vesien- ja merenhoitoa edistetään 20 tilaisuudessa. Tiestön parantamishankkeissa pohjavesiensuojelu huomioidaan yhtenä osana jo suunnitteluvaiheessa.

Mittari: Vesistökunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).

Edistämme vesistöjen kunnostamisen verkostoitumista ja toimenpiteiden toteutusta Uudenmaan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän puitteissa sekä neuvomalla toimenpiteitä toteuttavia tahoja ja osallistamalla hankkeiden suunnitteluun ja ohjausryhmiin. Avustamme kunnostus- ja verkostoitumishankkeita vesiensuojelun tehostamisohjelman ja muun rahoituksen puitteissa sekä tiedotamme aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksista. Uusia kunnostushankkeita aloitetaan 10 ja 15 hankkeessa jatketaan työtä tai hanke valmistuu. Avustettavien hankkeiden määrä täsmentyy, kun syksyn 2020 avustushakemukset on saatu.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Uudenmaan ELY-keskus huolehtii valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimusten välittymisestä kuntakaavoitukseen ja muuhun alueiden käyttöä koskevaan viranomaistyöhön. Tuetaan proaktiivisesti kuntia välittämällä ajankohtaista tietoa.

Tuetaan Uudenmaan kaupunkialueiden ja maaseudun vuoropuhelua maaseuturahoituksen hanketoiminnan kautta. Esimerkkinä lähiruokaan tai paikalliseen matkailuun liittyvä hanketoiminta, jolla tähdätään elämän laadun vahvistamiseen niin kaupungeissa kuin maaseudulla.

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee kestävien liikkumisen kulkumuotojen osuuden kasvattamista parantamalla kävelyn ja pyöräilyn, joukkoliikenteen infran ja mm. liityntä-pysäköinnin infrastruktuuria. Joukkoliikennepalvelut suunnataan alueille, joissa käyttäjä-potentiaalia on eniten. Toimiva joukkoliikenne mahdollistaa osaavan työvoiman saata-vuuden laajalta alueelta.

Kestävää kaupunkikehitystä edistetään yhteistyössä kuntien, maakuntaliittojen, HSL:n, joukkoliikenneviranomaisten ja muiden valtion liikenneviranomaisten kanssa.

Edistämme Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja -sopimuksen täytäntöönpanoa ja osallistumme Lahden kaupunkiseudun MAL-yhteistyöhön.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	80	80,2	80,4	80,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): *Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).*

Vahvistetaan Uudenmaan ELY-keskuksen roolia valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen (ALKE-päätös) edistäjänä ja aluekehittämistoimijana yhteistyössä maakunnan liiton ja muiden kumppaneiden kanssa.

ELY-keskus on ollut aktiivisesti mukana laatimassa Uudenmaan tilannekuvaa ja alueellista selviytymissuunnitelmaa. Uudenmaan ELY tukee esimerkiksi yhteistyössä Uudenmaan liiton ja kuntien kanssa energiamurrosta sekä Uudenmaan selviytymissuunnitelmaan sisältyviä vähähiilisyystavoitteita. Osallistutaan Uudenmaan ALKE-keskusteluihin. Uudellamaalla on isot odotukset elpymisrahoituksen allokoitumisesta Uudellemaalle, koska pandemia on kaikkein eniten vaikuttanut Uudenmaan aluetalouteen.

Liikennevastuualueen osalta Uudenmaan ELY on tarvittaessa mukana myös Kanta- ja Päijät-Hämeiden alueiden keskusteluissa.

Uudenmaan ELYn strategian ilmiöt ja tavoitteet ovat linjassa valtakunnallisen aluekehittämispäätöksen painopisteiden kanssa.

ELY-keskuksen ja TE-toimiston palvelujen (mm. osaava työvoima, yrittäjyys, elinkeinojen kehittäminen) suuntaamisessa huomioidaan valtakunnalliset ja alueelliset aluekehittämistä koskevat painopisteet ja linjaukset.

ELY-keskus ja TE-palvelut omilla välineillään tukevat valtion ja yliopistokaupunkien sopimuksellisuutta ekosysteemien kehittämisessä.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus edistää yhdyskuntarakenteen tiivistämistä joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen äärellä. Samalla huolehditaan hyvän elinympäristön näkökulman sisällyttämisestä yleis- ja asemakaavoitukseen. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä huolehditaan kulttuuriympäristön huomioon ottamisesta, melun torjunnan ja ilman laadun turvaamisesta sekä palvelurakenteen tasapainoisesta kehittämisestä. Kaavaratkaisut edistävät luonnon monimuotoisuuden vahvistamista. Koulutetaan kuntien päättäjiä maankäyttö- ja rakennuslain sisällöstä. Kehittämiskeskusteluissa painotetaan ajankohtaisia teemoja ja yksilöllisesti kunnan maankäytön suunnittelun keskeisiä ja strategisesti tärkeitä kysymyksiä, sekä varmistetaan maankäyttö- ja rakennuslain sisällön sekä VAT:ien välittyminen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Tavallisesti käydään läpi seuraavia teemoja: ilmastonmuutos, kaavojen maakuntakaavan mukaisuus, liikennejärjestelmän toimivuus, viheryhteydet, yhdyskuntarakenteen eheys, pinta- ja pohjavesien suojele sekä vesienhoito, maakunnalliset maa-aines- ja jätehuoltoasiat.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

Uudenmaan ELY-keskus käyttää CAF arviointia oman toimintansa kehittämiseen. Itsearviointi toteutetaan joulukuussa 2020. Arvioinneista nousevia kehittämiskohteita seurataan ja toteutetaan käyttäen työkaluna kehittämissalkkua.

10.12.2020

Hyvä yhteiskunnallisen vuoropuhelun rooli ELY-keskuksille on sellainen, jossa ollaan luomassa yhteistä tilannekuvaa ja antamassa asiantuntijuutta keskusteluihin. Uudenmaan ELY-keskus laatii vuosille 2020 – 2023 viestintäsuunnitelman, joka omalta osaltaan tukee strategian toteuttamista.

Työllisyyteen ja kotoutumiseen liittyvissä tehtävissä laaditaan uusi viestintäsuunnitelma, jonka mukaan aletaan tehdä viestintää aktiivisemmin. Osaamista kehitetään myös suunnitelmallisesti niin, että se tukee tavoitteisiin pääsyä.

L-vastuualueella vuodesta 2019 käytössä ollut ELY-keskusten yhteinen hankkeiden hallintajärjestelmä (HHJ) sähköistää ja nopeuttaa prosesseja ja lisää tuottavuutta. Vuonna 2020 TEM päätti sijoittaa Uudenmaan ELY-keskukseen E-vastuualueelle työpolitiikan hankintojen kehittämistoimen (sis. HHJ-järjestelmän pääkäyttäjän tehtävän) valtakunnalliseen työvoima-, osaamis- ja yrityspalvelujen hankintojen digitaalisuuden ja prosessien kehittämiseen. Rekrytointi loppuvuodesta 2020.

Keskitettyihin ja erikoistumistehtäviin liittyvä kehittäminen on avattu erillisissä muistioissa.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

Uudellamaalla julkista työnvälitystoimintaa tukevaa ostopalvelutoimintaa kehitetään edelleen: selkeytetään ELY-keskuksen sisäisiä vastuita, palveluhankinnan suunnittelu- ja johtamisprosessia sekä panostetaan erityisesti sopimusten valvontaan ja sitä tukevaan henkilöstön osaamiseen. Lisäksi kehitetään hankintojen yhteistyöprosesseja TE-toimiston ja työllisyyden kuntakokeilujen kanssa. Julkisissa hankinnoissa keskeisenä tavoitteena on hakea ennakkoluulottomasti toteutusmalleja, jotka tukevat aiempaa paremmin yksityisten palvelumarkkinoiden elinvoimaisuutta, hankintojen tulosperusteisuutta sekä vaikuttavuutta. Tavoitteen saavuttamisessa hyödynnetään sekä omaa selvitys- ja tutkimustietoa että muuta tutkimusaineistoa.

Yrityspalveluissa Uudenmaan ELY-keskus tarjoaa omia palveluja, Hämeen ELY-keskuksen (RR-ELY) kautta saatavia palveluja ja lisäksi teemme tiivistä yhteistyötä Uudenmaan TE-toimiston yrityspalvelujen kanssa. Tämä mahdollistaa saumattoman kasvupolun yrityksille niin perustamisvaiheessa kuin jo vakiintuneillekin yrityksille. ELY-keskuksen yrityskoulutukset ja maaseuturahoitus tarjoavat välineitä alkavien yritysten tueksi. TE-toimiston palveluprosessi tuo tarvelähtöisesti yrityksen ulottuville ELYn ja Team Finlandin palvelut ja tietoa myös yhteistyökumppaneiden palveluista.

Uudenmaan ELY-keskus osallistuu ympäristöasioiden yhtenäisten toimintatapojen käyttöönottoon liittyvään, valtakunnalliseen YM:n rahoittamaan ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen OHKE -hankkeeseen. Tavoitteena on viedä käytäntöön aiemmin kokeiltuja toimintatapoja sekä parantaa toiminnan asiakaslähtöisyyttä siten, että ELY-keskusten Y-vastuualueiden ja aluehallintovirastojen yhteistyö ja vuorovaikutus lisääntyvät ja toimintatapoja kehitetään samalla valtakunnallisesti yhtenäiseksi.

Asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan.

Valtakunnallisesti keskitetyt asiakaspalvelukeskukset helpottavat asiakkaiden yhteydenottoja ja nopeuttavat palvelua. Liikennetehtävien osalta palvelua täydentää L-aspan karttapohjaiset työkalut.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella tehdään vuosittain valtakunnallisesti Väyläviraston koordinoimana hankintojen innovaatiomittausta hankintakategorioittain. Mittauksilla pyritään löytämään kehittämiskohteita, joilla hankinnat saadaan kannustaviksi ja laadukkaiksi ja sitä kautta markkinoiden parhaat tekijät mukaan ELYn hankkeisiin.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Uudenmaan ELY-keskus käyttää etätyömahdollisuuksia ja uutta teknologiaa monipuolisesti, ja siten mahdollistaa paikkariippumatonta työskentelyä. Uudenmaan ELY-keskus on valmis lisäämään edelleen paikkariippumatonta työskentelyä, jos valtiohallinnon yhteiset säännöt ja ohjeistukset joustavoituvat entisestään. Valtionhallinnon säännöt ja ohjeet eivät mahdollista paikkariippumatonta työskentelyä niin paljon kuin teknologia ja nyt käytännössä testattu tapa toimia mahdollistaisivat.

Ylipäänsä, korona-ajan myötä muuttuneen työn tekemisen tavan vaikutuksia pitää arvioida sekä tuloksellisuuden, taloudellisen, tuottavuuden, asiakastytyväisyyden että henkilöstön hyvinvoinnin näkökulmasta.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys	>4	>4	>4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Uudenmaan ELY-keskus pyrkii jatkuvasti kehittämään hankintojaan tavoitteena parempi vaikuttavuus. Myös uusia ja innovatiivisia malleja palveluiden tuottamisessa kokeillaan resurssien puitteissa. Palvelujen toteuttamistapoja ja palkkiomalleja kehitetään niin, että ne vastaavat myös Covid-epidemian aiheuttamaan toimintaympäristön muutokseen.

10.12.2020

Kumppanuuteen perustuvat yhteishankinnat: tiiviillä yhteistyöllä ja vastuunjaolla haetaan alueen asukkaita kokonaisvaltaisesti palvelevia palveluyhdistelmiä. Tulosperusteisten hankintojen osuutta palveluhankinnasta pyritään lisäämään. Pyritään julkaisemaan omia selvityksiä/tutkimuksia toimivista ostopalvelumalleista. ELY-keskus kehittää edelleen tulosperusteisia hankintojaan ja hankkii innovatiivisen, tulosperusteisen valmennuksen nuorten työllistämiseksi. Tämä palvelu tulee vuonna 2021 niin työllisyyden kuntakokeilujen kuin TE-toimiston käyttöön ja sisältää tuloksellisuuden verrokiasetelmaan perustuvan, automatisoidun tulospalkkiomallin. Valmennuspalvelua kaavaillaan soveltuvaksi myös muille kuin työttömille, mikä mahdollistaisi uraohjauksen mm. työkokeilussa tai palkkatuetussa työssä oleville. Nuorten valmennus viitoittaa tietä muidenkin yksilövalmennuspalveluiden hankinnoille.

Väyläviraston innovaatiomittausten tulokset L-vastuualueella, Uudellamaalla erityisesti suunnittelukategoriassa. Tavoitteena on parantaa edellisen kauden tulosta.

Yhtenä käytännön esimerkkinä: Uudenmaan ELY-keskus toteuttaa Vanajan sillan uusimisen tietomallipohjaisesti integroidulla projektiorganisaatiolla. Hankinnalla edistetään merkittävästi tietomallintamisen käyttöönottoa koko rakenteen elinkaaren aikana ja luodaan samalla edellytyksiä digitalisaation hyödyntämiseksi myös omaisuudenhallinnassa. Vaikka hankinta ei euroissa mitattuna ole suuri, sillä uskotaan olevan merkittävä vaikutus infra-alan kannattavuuden ja rakenteen elinkaaren hallinnan tehostumisen kannalta. Tavanomaisesta poiketen luovutaan peräkkäisestä toimintatavasta (suunnittelu-tarkastus-hyväksyminen-rakentamisen valmistelu). Tietomallipohjainen toimintatapa integroidulla projektiorganisaatiolla tarkoittaa ensinnäkin sitä, että kaikki rakentamisessa tarvittava tieto (myös toleranssit ja laadunosoitusvaatimukset) ovat yhdessä paikassa, tietomallissa, kaikkien saatavilla. Lisäksi tämä tarkoittaa sitä, että integroitu projektiorganisaatio (UUD-ELY, KAS-ELY, WSP Finland, A-Insinöörit Civil, Siltainsinöörit TH ja Väylävirasto) laatii yhdessä projektisuunnitelman, aikataulun, pelisäännöt ja toimintatavat tilaajan (UUD-ELY) laatimien tavoitteiden ja vaatimusten pohjalta. Projektiorganisaatiolla on yhteinen tavoite, mahdollisimman virheetön toteuttamiskelpoinen suunnitelma rakentamista varten. Tietomallin avulla varmistetaan, että tarvittava tieto on kaikkien saatavilla muuttumattomana, integroinnilla pystytään poistamaan hukkaa ja pienentämään suunnittelun ja tarkastuksen peräkkäisyydestä johtuvia riskejä, jotka pahimmillaan viivästyttävät suunnitelman hyväksymistä ja rakentamisen aloittamista. Myös kaikki oleellinen tulee huomioitua oikea-aikaisesti, kun alan johtavat asiantuntijat ovat hankkeen kimpussa alusta lähtien.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

Uudenmaan ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite hallituskaudelle 2020 - 2023 on Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus. Tämä tavoite kuvaa sitä toimintatapaa, joka on tunnistettu Uudenmaan ELY-keskuksen toiminnassa ja jota halutaan johdonmukaisesti ja läpileikkaavasti edelleen toiminnassa soveltaa ja kehittää. Tavoitteen käytännön merkitys vaihtelee sen roolin mukaan, joka ELY-keskuksella eri tehtävissä on. Osana tavoitetta ELY-keskus haluaa tunnistaa nämä roolit entistä paremmin,

10.12.2020

ja varmistaa johdonmukaisen ja tuloksellisen toimintatavan, ja edelleen kehittää alueellista ja kansallista yhteistyötä ja osaamisverkostoja.

Yksi konkreettinen tapa toimeenpanna em. strategista linjausta on Uudenmaan ELY-keskuksen neuvottelukunnan toiminta. Neuvottelukunnassa on edustettuna monipuolisesti ELYn kumppaneita, sidosryhmiä ja asiakkaita edustavia etujärjestöjä. Neuvottelukunta kokoontuu neljä kertaa vuodessa, ja sen kokoukset on jäsennetty Uudenmaan ELY-keskuksen strategian mukaisesti. Yhdessä kokouksessa käsitellään yhtä strategian isoa ilmiötä, sen tavoitteita ja niitä keinoja, joita ELY-keskus yhdessä kumppaniensa kanssa käyttää tavoitteiden saavuttamiseksi.

Uudenmaan ELY-keskus on mukana ELY-keskusten yhteisen asiakkuusstrategian suunnittelussa ja toimeenpanossa v. 2021. Asiakkuusstrategiasta viestitään sen valmistuttua henkilöstölle.

Uudenmaan ELY-keskus laatii hallituskauden aikana vuosittain päivittyvän viestintäsuunnitelman. Viestinnän keinoja ovat esimerkiksi uutiskirjeet, mediatiedotteet, verkkosivut, sidosryhmätapahtumat, Twitter, Facebook ja muu someviestintä.

Osallistutaan aktiivisesti sidosryhmäyhteistyöhön ja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan digitaalisia kanavia ja välineitä asioinnin kehittämisessä. Seurataan kehitystä ja pyritään hyödyntämään sellaisia uusia mahdollisuuksia niin omassa toiminnassa kuin asiakaspalvelussa ja -ymmärryksessä, joita digitalisaatio edetessään avaa.

Mm. Väyläviraston palveluissa esillä olevat hankekortit pidetään ajan tasalla. Niihin sisällytetään arvio hankkeiden vaikutuksista suhteessa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteisiin.

Joukkoliikenteen valtionavustushakemusten käsittelyssä on otettu vuonna 2020 käyttöön sähköinen YA-järjestelmä. Järjestelmän sisäänajo jatkuu vuonna 2021. Muutoksen yhteydessä valtionavustusten maksatukset ja niiden valvonta siirretään ELY-keskuksilta KEHA-keskukselle. ELY-keskukset valvovat näiden tehtävien hoitamista. Tehtävien siirto on toteutettu virkajärjestelyin, kunnes tarpeelliset lainsäädännölliset muutokset saadaan voimaan vuonna 2021. Sähköisen järjestelmän avulla valtionavustuksiin liittyvän tiedon hallinta paranee ja kunnat pystyvät seuraamaan hakemustensa käsittelyn etenemistä entistä paremmin.

Vuonna 2020 on käynnistetty ELY-keskusten käytössä olevaa joukkoliikenteen Vallu -järjestelmää koskeva uudistus, joka jatkuu vuonna 2021. Vallun korvaava järjestelmä tulee palvelemaan mm. sopimusliikenteen hallinnointia, aikatauluinformaatiota ja tilastointia. Järjestelmään voidaan liittää käyttäjiksi myös tavallisia kuntia, joilla ei ole omia vastaavia järjestelmiä. Työ tullaan toteuttamaan KEHA-keskuksen projektina ja asiantuntijoina toimivat ELY-keskusten joukkoliikenneasiantuntijat. Järjestelmäuudistuksessa tehdään yhteistyötä TMFG:n ja HSL:n kanssa.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle käynnistetään yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyytason nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä.*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen toteutukseen, kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto voivat tarvittaessa osallistua substanssista käsin tiedon tarjoamiseen kehittämistyön käyttöön.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Uudenmaan ELY-keskus on saavuttanut ulkoisessa auditoinnissa tietoturva-asetuksen mukaisen tietoturvan perustason sekä ISO/IEC 27001:2013 -vaatimukset soveltuvin osin maksajaviraston tehtävien osalta.

Uudenmaan ELY-keskus sitoutuu jatkuvaan tietoturvatyöhön. Tietoturvaa kehitetään tiiviissä yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa. Tietoturvasta ja hyvistä tietoturvakäytännöistä huolehditaan myös etätöissä. Varmistamme, että 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain asettamat vaatimukset saavutetaan. ELY-keskuksen lakisäätteisten tehtävien kannalta kriittisiä palveluita on tunnistettu ja laadittu jatkuvuussuunnitelmia. Riskienhallintapolitiikka on laadittu ja riskienhallinnan arviointia kehitetään.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.

Uudenmaan ELY-keskus laati tavoitteensa mukaisesti kevätkaudella 2020 uuden strategisen henkilöstösuunnitelman. Suunnitelma on luonteeltaan laadullinen ja ottaa kantaa

10.12.2020

niihin kyvykkyyksiin, joita ELYn strategian toimeenpanemiseksi vaaditaan. Henkilöstösuunnitelmassa avataan organisaation kyvykkyyksien edellyttämää osaamista, ja otetaan kantaa vaadittavan osaamisen kehittämiseen. Strateginen henkilöstösuunnitelma laadittiin yhteistyössä Keha-keskuksen kanssa, ja sen prosessia ja tuloksia on esitelty mm. ELY-keskusten strategiapäälliköiden kokouksessa, ja Kehan eri tilaisuuksissa. Strategian toimeenpanoa ja onnistumista seurataan mm. ELY-keskuksen esimiesfoorumissa ja strategiapäivillä.

Toiseksi Uudenmaan ELY-keskuksen HR-johtamisen tavoitteeksi on valittu VMbaron tulosten pohjalta hyvän työilmapiirin säilyttäminen ja edelleen kehittäminen. Tätä tavoitetta tarkastellaan ja toimeenpannaan kolmen näkökulman kautta: 1) VM Baro -tulosten pohjalta 2) Uudenmaan ELY-keskuksen työympäristöhankkeen kautta ja 3) Uudenmaan ELY-keskuksen strategian toimintatavan ”Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus” kautta.

VM Baro -tuloksissa oli paljon hyvää, mutta myös yksittäisiä havaintoja työilmapiiriä heikentävistä asioista, joita on käyty läpi vastuualueilla ja yksiköissä. Näitä teemoja käsitellään edelleen vastuualueiden ja yksiköiden kehittämispäivissä ja esimiesfoorumeissa.

ELY-keskuksessa on aloitettu syksyllä 2020 työympäristöhankke. Hankkeessa arvioidaan ja muokataan työn tekemisen käytäntöjä ja fyysistä työympäristöä. Pasilan virastokeskuksen tilat muutetaan vaiheittain monitilatoimistoksi. Työilmapiiriin liittyvää tavoitetta tarkastellaan siis myös tässä konseptissa, ja tämän hankkeen kautta.

ELY-keskuksen strategiassa on kuvattu toimintatapaa ”Aktiivinen yhteistyö ja ennakoiva vuorovaikutus”. Tätä toimintatapaa on edelleen tarkisteltu ELYn erilaisissa rooleissa. Toimintavan toimeenpanoa ja toteutumista tarkastellaan säännönmukaisesti strategiaprosessissa.

Kaikki edellä mainittu kehittämistyö tehdään avoimessa vuorovaikutuksessa, henkilöstöä osallistaen ja aktiivisesti viestien. Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen ulotetaan myös etätöihin.

Mittari	2021 Tavoite	2022 Alustava tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

Uudenmaan ELY-keskuksen erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät:

10.12.2020

Yrittäjän oleskeluluvat**Palkkaturvalain toimeenpanon tehtävät ja merimiesten palkkaturva-asiat****TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus****Valtakunnallinen työpolitiikan hankintojen kehittämistoimi (sis. HHJ-järjestelmän pääkäyttäjän tehtävän)****Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen liittyvät tehtävät (Uusimaa, Häme, Kaakkois-Suomi)****Kotoutumiskoulutuksen kehittämiseen liittyvä valtakunnallinen tehtävä****Perheryhmäkotien ohjaukseen liittyvä valtakunnallinen tehtävä (maahanmuutto, yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa)****Meluntorjunnan asiantuntija- ja kehittämistehtävät****Kuntien lähivirkistysalueiden kehittämisen ja kunnostuksen tukitehtävät****Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kymijoen-Suomenlahden vesistöalueella****Tavoitekortti: Tienpidon hankinnan toimivuus ja hankintaprosessin tehostaminen**

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2021 sitovasti. Vuosien 2022–2024 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahajako.

10.12.2020

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2021 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijohtaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

Uudenmaan ELY-keskus

Petri Knaapinen, ylijohtaja

10.12.2020

Uudenmaan ELY-keskus

Satu Pääkkönen, johtaja

Uudenmaan ELY-keskus

Päivi Nuutinen, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2021, LUONNOS 7.12.2020

Liite

ELY-KESKUS	Jako 2020 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistukset	L- vastualueen lisäresurssit	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Maatalouden valvonta	Osaajapulan koordinointi	Muut muutokset	OSOITETTAVA MÄÄRÄRAHA
Uusimaa	12 613 100	468 250	544 100	182 700	261 000	22 200	72 000	355 800	14 519 150
Varsinais-Suomi	11 605 800	688 050	500 700	182 700	78 300	43 500	72 000	35 900	13 206 950
Satakunta	2 128 600	111 250	91 800	0	52 200	25 700	72 000	0	2 481 550
Häme	5 625 800	208 100	242 700	0	52 200	30 900	72 000	-10 000	6 221 700
Pirkanmaa	6 223 300	389 450	268 500	182 700	78 300	36 100	72 000	283 600	7 533 950
Kaakkois-Suomi	8 684 200	391 650	374 600	182 700	78 300	25 200	72 000	-348 600	9 460 050
Etelä-Savo	4 493 600	188 750	193 800	0	26 100	22 200	72 000	21 000	5 017 450
Pohjois-Savo	6 921 300	391 600	298 600	121 800	52 200	35 200	72 000	0	7 892 700
Pohjois-Karjala	3 709 900	154 600	160 000	0	26 100	20 000	72 000	60 900	4 203 500
Keski-Suomi	8 818 500	363 000	380 400	182 700	52 200	24 400	72 000	60 900	9 954 100
Etelä-Pohjanmaa	9 295 700	484 150	401 000	121 800	26 100	47 400	72 000	208 800	10 656 950
Pohjanmaa	2 963 300	171 000	127 800	0	52 200	40 900	72 000	0	3 427 200
Pohjois-Pohjanmaa	8 527 500	430 350	367 900	121 800	78 300	41 300	72 000	193 145	9 832 295
Kainuu	3 436 900	176 850	148 300	0	52 200	7 400	72 000	-6 155	3 887 495
Lappi	8 505 900	477 500	366 900	243 600	26 100	12 600	72 000	58 500	9 763 100
KEHA oma toiminta	22 559 200	832 200	973 200	0	52 200	0	0	0	24 416 800
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	33 888 968	0	0	227 500	156 000	65 000	120 000	1 881 210	36 338 678
TE-ASPA	4 444 900	0	191 700	0	0	0	0	0	4 636 600
YHTEENSÄ	164 446 468	5 926 750	5 632 000	1 750 000	1 200 000	500 000	1 200 000	2 795 000	183 450 218